

Ali veste, kako pogosto se pojavlja površinski tok na izviru Pivke in koliko časa traja?

 Pogostost pojavljanja in letno trajanje površinskega toka na izviru Pivke v opazovalnem obdobju

Obdobje opazovanja izvira Pivke je nekoliko krajše od opazovanja ojezeritev presihajočih jezer (do januarja 2011), saj ga po koncu jesensko-zimskih visokih voda, ki so se podaljšale v leto 2011, nismo več redno opazovali. V obdobju december 2006–januar 2011 smo na izviru Pivke opazovali sedem do 13 pojavov površinskega toka na leto, skupaj 36 pojavov, od tega so bili najpogostejši pojavi z nizkimi vodostaji (15) in visokimi vodostaji (devet). Sledijo štiri pojavi zelo visokih vodostajev in dva pojavi zelo nizkih vodostajev. Pri ostalih šestih pojavih nismo zabeležili dnevnih vodostajev, saj smo jih opazovali le s pobočja Taborskega grebena, pri enem pojavu pa izmerjenega vodostaja nismo upoštevali, saj so bile visoke vode že v upadanju.

Pri vsaj 15 pojavih (več kot 40 %) je trajanje površinskega toka na izviru Pivke podcenjeno, saj jih nismo opazovali do konca trajanja (vodostaj okoli 10 cm) ali pa smo ob naslednjem ogledu naleteli na presahnen izvir (voda v jašku). Pri nekaterih pojavov pa nismo ugotovili tudi začetka trajanja, tj. v situacijah, ko smo utemeljeno skleпали, da je izvir vmes presahnil glede na obnašanje Pivke na odseku ob cesti Drskovče–Parje, zato je začetek novega pojava neznan. Glede na razpoložljive podatke je površinski tok na izviru Pivke trajal najdlje leta 2010 (vsaj okoli tri mesece), najmanj časa pa v letih 2007 in 2009 (več kot en mesec oziroma skoraj dva meseca). V letu 2008 je trajal več kot dva meseca, kar se ujema s povprečnim trajanjem površinskega toka v obdobju 2007–2010.

Preglednica 1: Letno trajanje površinskega toka na izviru Pivke v obdobju 2007–2010.

2007	2008	2009	2010	2007-2010
>1 mesec & 1 teden (39)	skoraj 2 meseca & 2 tedna (71)	skoraj 2 meseca (52)	vsaj okoli 3 mesece (88)	>2 meseca (63)

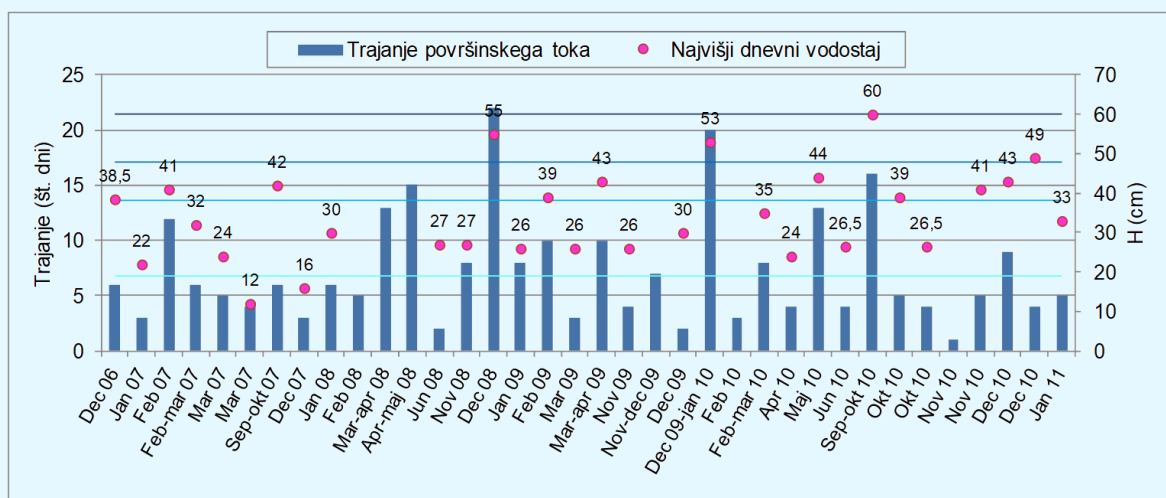
 Pogostost pojavljanja, sezonsko nastopanje in trajanje posameznih pojavov površinskega toka na izviru Pivke v opazovalnem obdobju

Površinski tok na izviru Pivke z zelo nizkimi ali nizkimi vodostaji se je pojavljal v vseh letnih časih, prevladovali so zimski in spomladanski pojavi. Ti pojavi so trajali okoli teden dni ali manj.

Površinski tok na izviru Pivke z visokimi vodostaji se je največkrat pojavil pozimi in jeseni, sledita spomladanska pojava. Ti pojavi so trajali okoli teden dni ali 10 dni pa do dva tedna in več.

Površinski tok na izviru Pivke z zelo visokimi vodostaji se je trikrat pojavil pozimi (v obdobjih

december 2008, december 2009–januar 2010 in december 2010) in enkrat jeseni (v obdobju september–oktober 2010), ko smo zabeležili najvišji vodostaj (60 cm). Tedaj je trajal več kot dva tedna, pri prvih dveh zimskih pojavih pa je trajanje podcenjeno; trajala sta vsaj okoli tri tedne. Pri tretjem zimskem pojavu smo zadnji ogled izvedli, ko je bila voda v jašku tik pod površjem; ob predpostavki, da je potok tekel še prejšnji dan, je površinski tok trajal okoli 10 dni.

Slika 1: Pojavljanje površinskega toka na izviru Pivke v obdobju december 2006–januar 2011. Ravne črte označujejo velikostne razrede vodostajev (zelo nizki vodostaji (≤ 20 cm), nizki vodostaji (20–38 cm), visoki vodostaji (38–48 cm) in zelo visoki vodostaji (> 48 cm)).

Preglednica 2: Pogostnost pojavljanja in trajanje površinskega toka na izviru Pivke v obdobju december 2006–januar 2011.

Leto	Skupaj		Ni podatka o vodostaju		Zelo nizki vodostaji		Nizki vodostaji		Visoki vodostaji		Zelo visoki vodostaji	
	Št	Trajanje (dni)	Št	Letni čas	Št	Letni čas	Št	Letni čas	Št	Letni čas	Št	Letni čas
Dec 06	1	6							1	ZIM		
2007	7	39			2	POM, ZIM	3	ZIM, ZIM-POM, POM	2	ZIM, JES		
2008	7	71	3	ZIM, 2 POM			3	ZIM, POL, JES			1	ZIM
2009	8	52	1	JES-ZIM			4	2 ZIM, POM, JES	2	ZIM, POM	1	ZIM ¹
2010	13	88	2	ZIM, JES			4	ZIM, POM, POL, JES	4	POM, 2 JES, ZIM	3	ZIM ¹ , JES, ZIM
Jan 11	1	5					1	ZIM				
Skupaj	36	63 dni/leto (2007–10)	6	3 ZIM, 2 POM, JES-ZIM	2	POM, ZIM	15	6 ZIM, ZIM-POM, 3 POM, 2 POL, 3 JES	9	4 ZIM, 2 POM, 3 JES	4	3 ZIM, JES

Pojav z zelo visokimi vodostaji v letu 2009⁽¹⁾ se je podaljšal v naslednje leto. Pri številu pojavov je štet v obeh letih (2009/10), pri skupnem številu vseh pojavov v obdobju pa je upoštevan le enkrat. Pri skupnem trajanju površinskega toka na leto je število dni tega pojava razdeljeno na dve leti.

Kirn T. 2016. Naravovarstvena izhodišča za varovanje Pivških presihajočih jezer. Magistrsko delo. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Ljubljana, 280 str.